

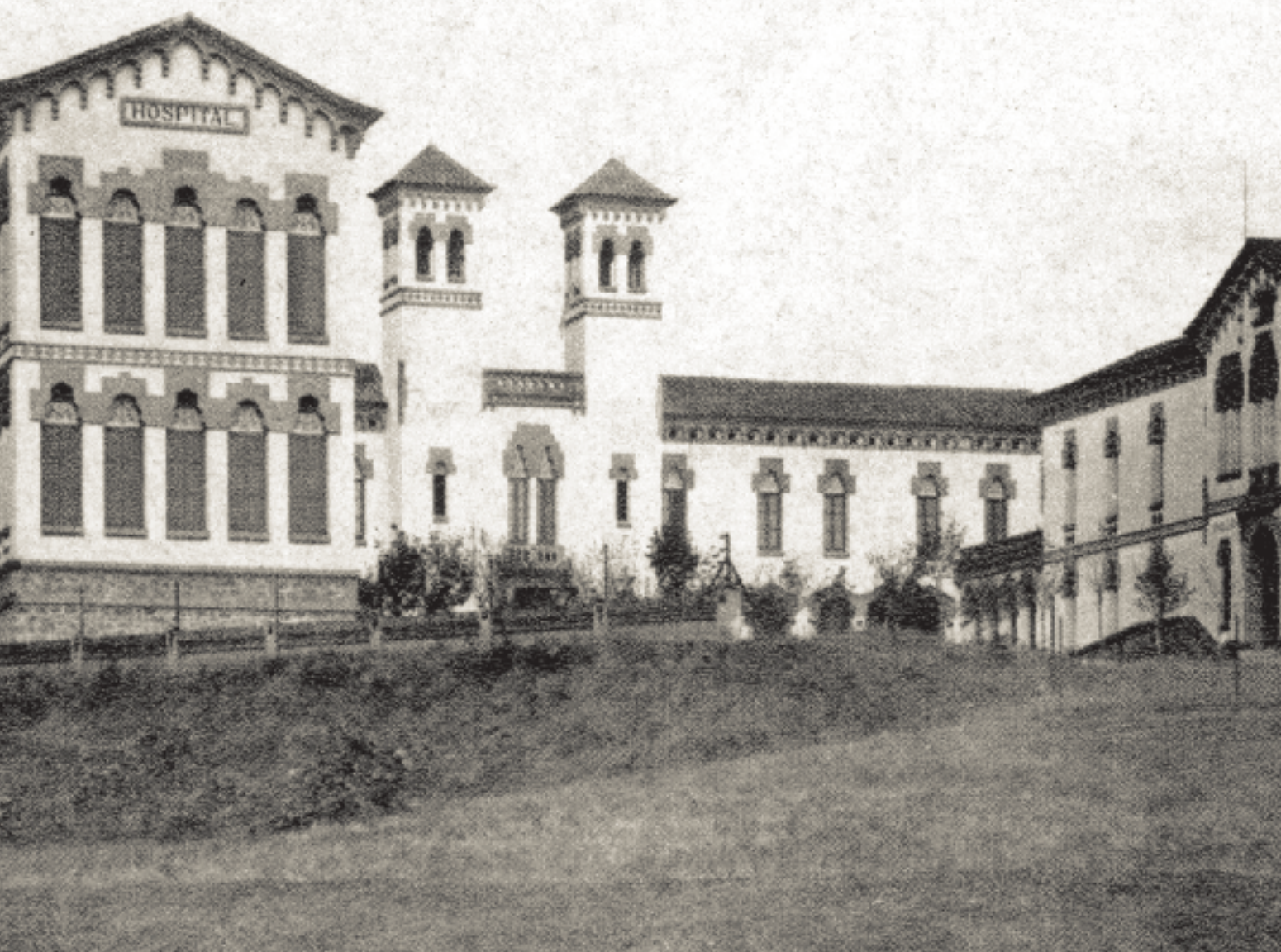

Fig. 1. Edifici històric de l'Hospital d'asil, 1924 (Foto: Autor desconegut / AMG) Imma (2022)
«Medalles de la ciutat 2022» amb senyal Medalla Medalla, Vicenc Saez de Tolada i Escandón, Salvador Estany Bassa i la [...]»
«Medalles de la ciutat / Ajuntament de Granollers / Arxiu Municipal de Granollers»

Fundació Privada Hospital Asil de Granollers

Inauguració oficial de l'hospital de Granollers el 25 de juliol del 1923 (Foto: Fons de l'hospital de Granollers / AMGr)

Medalla de la Ciutat a la **Fundació Privada Hospital Asil de Granollers**

Es distingeix la Fundació Privada Hospital Asil de Granollers, en commemoració del centenari de l'edifici històric (1923-2023), per la seva trajectòria de servei a la ciutat i a la comarca, tant en l'atenció sanitària com sociosanitària i a la gent gran. Es reconeix especialment la dedicació de totes les persones que al llarg d'aquest cent anys i fins a l'actualitat han contribuït i contribueixen al creixement i la transformació de la institució, amb professionalitat i vocació de servei.

El nou hospital asil es va inaugurar el 25 de juliol del 1923, per substituir les velles instal·lacions de l'hospital, ubicat a l'antic convent dels Caputxins. Es tractava d'un hospital modern, a la mida d'una ciutat que creixia i que necessitava dotar-se d'equipaments adequats per servir la població. El conjunt hospitalari estava format per dos pavellons, el de Sant Jaume, dedicat a hospital, i el de Santa Faustina, que acollia l'asil, units per un cos central, el pavelló de Sant Enric, on hi havia el convent i altres serveis. L'edifici que avui coneixem com a edifici històric va ser dissenyat per l'arquitecte Josep M. Miró i Guibernau i constitueix l'únic conjunt modernista que tenim a la ciutat.

El projecte va ser possible gràcies a l'empenta de Francesc Ribas i els membres de la Junta de la Reforma, a la col·laboració de moltes persones i entitats de la ciutat implicades en l'obtenció de fons per a les obres i també a les contribucions econòmiques de moltes famílies de Granollers. També l'import obtingut per la venda del retaule de sant Esteve i el de sant Sebastià i sant Eloi a la Junta de Museus de Barcelona va servir per finançar la construcció del nou hospital i asil.

En aquests cent anys, l'hospital asil ha crescut en capacitat i serveis fins a transformar-se en el centre sanitari i sociosanitari que avui coneixem: una institució que continua molt arrelada a la ciutat i estimada per la ciutadania, i que té en els seus professionals el seu principal valor.

Les Germanes Carmelites de la Caritat - Vedruna han estat presents en el dia a dia de l'hospital des del 1855; anys 1963-1964 (Foto: Fons Ferran Salamero / AMGr)

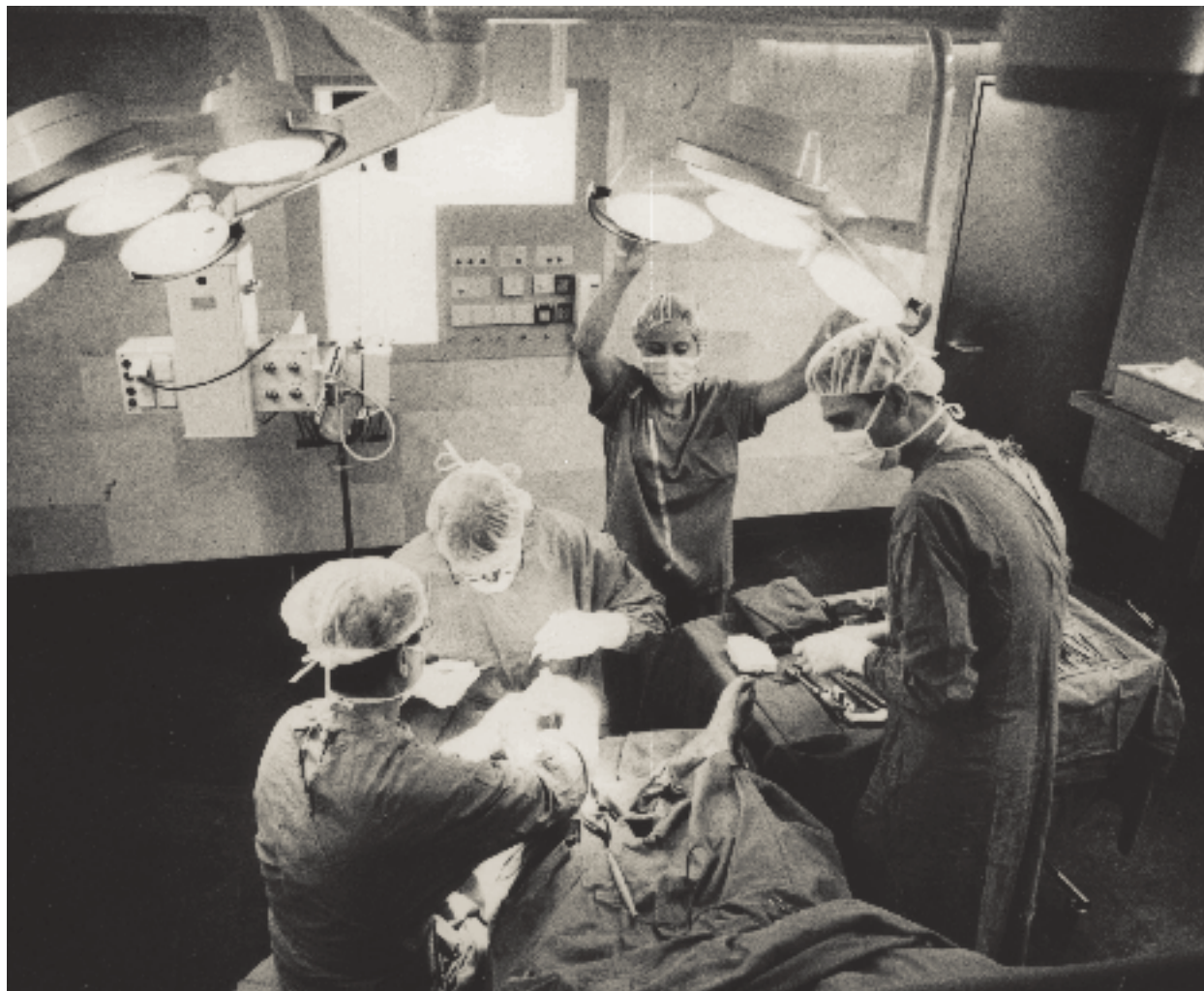
L'Hospital General de Granollers, que presta servei a gairebé 420.000 habitants del Vallès Oriental, és fruit de la voluntat i l'esforç de moltes persones i col·lectius que l'han modelat durant la seva història fins al que és avui.

Fa gairebé set segles que Granollers té hospital. El seu origen és una fundació pietosa impulsada per Bertran de Seva, advocat i noble, que construeix l'hospital durant el primer terç del segle XIV per atendre pobres, pelegrins i malalts. L'hospital depèn dels successors de Bertran de Seva fins al 1521, quan el Consell de la Vila es fa càrrec de la seva administració i del malmès edifici situat al carrer de Corró.

El 1844 l'antic convent dels Caputxins es va habilitar com a hospital i l'hort que tenia es va convertir en cementiri. El 1852 apareixen en escena les Germanes Carmelites de la Caritat - Vedruna que, a proposta de l'Ajuntament, tindrien cura de l'establiment. El relat dels últims 168 anys de l'Hospital General de Granollers no es pot explicar sense l'abnegada dedicació de les monges a malalts i asilats i la seva capacitat d'adaptació al que se'ls demanava en cada etapa.

Les reparacions constants de l'edifici de l'antic convent, precari i insalubre, i el fet que feia nosa per traslladar les vies del tren i possibilitar l'eixamplament de la ciutat, van ser decisius per buscar un nou emplaçament per a l'hospital a principis del segle XX. I aquí sorgeix la figura del principal promotor de l'Hospital General de Granollers en la seva ubicació actual: Francesc Ribas, influent empresari barceloní nomenat president de la Junta de la Reforma de l'hospital. Tanmateix la construcció de l'edifici històric de l'hospital, els tres pavellons en forma de U d'estètica modernista, va ser possible també gràcies a la tenacitat dels habitants de Granollers per dotar la població d'un servei sanitari en condicions, a la mida d'una ciutat que creixia.

La tómbola popular de la Festa Major de 1911 és considerada la primera de moltes de les aportacions de la societat granollerina per construir i mantenir el nou hospital. El 1914 es posa la primera pedra però van passar gairebé deu anys fins que no es va inaugurar l'hospital,

Intervenció en un dels quiròfans de l'Hospital General de Granollers, 1998
(Foto: Dolors Porredón / Fons de l'hospital de Granollers / AMGr)

el 25 de juliol del 1923. L'empenta econòmica definitiva per a la seva edificació va tenir lloc amb la venda del retaule gòtic de l'església de Sant Esteve, atribuïda als pintors Vergós, al Museu d'Art Decoratiu i Arqueològic de Barcelona. Aquesta operació es va convertir en tot un serial en què van participar l'alcalde i regidors de l'Ajuntament de Granollers, el rector de la parròquia de Sant Esteve, el bisbe, l'Ajuntament de Barcelona, el jutge municipal...

El nou hospital es va posar en funcionament amb 50 llits i un asil per a 40 residents. No va ser fins al 1928 que el cirurgià Enric Ribas i Isern va practicar la primera intervenció quirúrgica a l'hospital.

El Patronat de l'Hospital Asil de Granollers, creat a partir de la inauguració de l'edifici històric, ha estat el màxim òrgan de govern de la institució. La dedicació altruista dels seus membres al llarg dels anys ha contribuït a impulsar les diferents transformacions de l'hospital i, en determinats moments complicats, fins i tot a avalar préstecs per garantir la continuïtat del centre.

Durant la Guerra Civil, l'hospital, dirigit pel doctor Alfred Canal, tenia grans dificultats econòmiques per tirar endavant, agreujades per haver d'atendre, a més de la població de la comarca, els refugiats i els malalts i ferits que procedien del front de guerra. La institució s'hi va abocar i es va veure superada en l'atenció dels ferits i mutilats a causa de l'inesperat i cruent bombardeig de Granollers el 31 de maig del 1938.

Altra vegada, la societat de Granollers no oblidava l'hospital que tant havia costat d'aconseguir. Tot i la situació de pobresa i fam dels primers anys del franquisme, els actes de beneficència organitzats per entitats diverses posaven pedaçs a la malmesa administració de l'hospital. La creació per part del govern franquista del *Seguro Obligatorio de Enfermedad*, el primer règim de protecció de malaltia a Espanya, va permetre l'atenció mèdica a una part de la població que abans només podia accedir a la beneficència. D'aquesta manera l'hospital de Granollers va aconseguir noves fonts de finançament.

Superats els anys més difícils de la postguerra, des de la meitat de la dècada dels cinquanta, Granollers estava experimentant un creixement sense precedents a causa d'una segona onada migratòria i l'increment de la natalitat. Absorbir l'atenció d'aquesta població i els

La Coral de l'Alegria, formada per persones de la residència Adolfo Montañá, va iniciar l'activitat l'any 2003
(Foto: arxiu de l'hospital)

canvis que es produïen en l'atenció sanitària i els avenços tecnològics va ser determinant per posar en marxa una nova estructura organitzativa a l'hospital. El primer pas d'aquest canvi va ser la contractació per part del patronat de l'hospital d'un gerent, Enric Obach, a finals de la dècada dels seixanta. Amb ell, tot i les penúries econòmiques, es va construir el 1971 el pavelló de la maternitat, amb 50 habitacions individuals i cinc sales de parts per atendre els 2.500 naixements de mitjana a l'any.

Aquell hospital de principis dels setanta havia de fer un salt qualitatiu, que va venir de la mà d'Agustí Trullà. El jove nou gerent va dotar l'hospital d'una estructura assistencial, la va jerarquitzar i va incrementar la cartera de serveis, alhora que va contractar nou personal i va demanar dedicació exclusiva al personal facultatiu. Amb ell es van crear serveis tan bàsics com Urgències, Anestèsia i Reanimació, Traumatologia, Anatomia Patològica, el Servei d'Endoscòpies i Consultes Externes, entre d'altres. El 1982 la Conselleria de Sanitat va acreditar l'hospital de Granollers com a centre de referència del Vallès Oriental i com a primer hospital comarcal que disposava de tota l'estructura assistencial amb serveis jerarquitzats. L'any següent, el Ministeri de Sanitat va avalar l'hospital de Granollers com a hospital docent, per a la formació d'especialistes del programa MIR.

Davant el deteriorament de l'asil, la Fundació Hospital Asil de Granollers va decidir construir una nova residència per atendre més persones i amb millors instal·lacions. La ciutadania de Granollers, de nou, es va mobilitzar organitzant actes diversos per contribuir a fer possible el nou geriàtric, batejat com a Adolfo Montaña, per l'aportació econòmica de la fundació amb el mateix nom. L'equipament, inaugurat el 1984, va anar lligat a la creació del Servei de Geriatria, el primer a Catalunya, i a un nou enfocament d'atenció integral a les persones grans.

El 1993, amb la voluntat d'adaptar el patronat als nous temps, s'elimina el nomenament dels patrons per herència i es dona més pes a les institucions dins d'aquest òrgan de govern. L'insigne metge granollerí Carles Vallbona serà un dels nous i influents patrons.

A l'Hospital General de Granollers de principis dels noranta encara li faltaven alguns serveis que obligaven a traslladar els malalts més greus fora de la ciutat. Així, el 1995 es va fer realitat la Unitat de Cures Intensives, la primera del Vallès Oriental, quan el director gerent de l'hospital era Camil Escánez. L'hospital es veia obligat a ampliar espais, serveis i recursos

L'edifici compacte, inaugurat l'11 de febrer de 2023, inclou el nou Servei d'Urgències, 20 llits més i una nova UCI (Foto: Griselda Escrigas / *El 9 Nou*)

humans per l'augment i l'envelliment de la població. Per això va ser un dels pioners a l'hora de posar en marxa la Unitat de Cirurgia Sense Ingrés (UCSI).

El tancament de la Policlínica del Vallès va comportar que l'Hospital General de Granollers n'absorbís l'activitat assistencial i el personal, fet que va tenir un impacte important en l'organització i la gestió de l'hospital, que va guiar Rafel Lledó com a director. Per tal d'atendre les urgències menys greus es va obrir el centre d'urgències a l'avinguda del Parc, un recurs que es va mantenir actiu des del 2005 fins al 2022, quan van començar a funcionar el Centre d'Urgències d'Atenció Primària (CUAP) al centre de salut del carrer Girona.

De nou arriben temps d'estrenyer-se el cinturó per eixugar el dèficit de les darreres inversions, cosa que s'aconsegueix amb un pla de viabilitat treballat entre la direcció i el comitè d'empresa.

Un pas endavant en l'òptima atenció al pacient va ser la posada en marxa del nou edifici d'atenció ambulatoria el 2009, que va agrupar les consultes externes disseminades per tot l'hospital. Les retallades de pressupost a partir del 2010 van suposar un sacrifici molt gran per a la institució i els seus professionals, que van veure reduïda la nòmina dues vegades, alhora que es va intentar que l'activitat assistencial no es veiés gaire afectada.

Malauradament la pandèmia de la covid, sobrevinguda el març del 2020, va trasbalsar l'organització i va tensar al màxim tot el personal, cansat físicament i emocionalment, durant molts mesos. D'aquella experiència n'és fruit l'edifici compacte inaugurat recentment, que amplia i modernitza el Servei d'Urgències i que està preparat per sumar 20 nous llits i una nova UCI.

De la suma de diverses voluntats, els municipis de la C-17, el Servei Català de la Salut, l'Ajuntament de Granollers, l'hospital de Granollers, la Diputació de Barcelona i l'hospital Clínic s'està construint un Centre d'Oncologia Radioteràpica i diàlisi que prestarà servei més enllà del Vallès Oriental, i acostarà als pacients un tractament que s'havia de fer a Barcelona.

Unes noves instal·lacions que inicien un cicle d'ampliació de l'hospital, tenint sempre present el principal valor que ha inspirat la Fundació Hospital Asil: primer, les persones.